

ועדת החקירה האזרחית של אסון ה-7.10

ישיבה מיום 27 באוגוסט 2024

נוכחים:

חברי הוועדה:

השופטת בדימוס ורדה אלשיך, יו"ר הוועדה
רנ"צ בדימוס שלמה אהרונישקי, מפכ"ל
המשטרה לשעבר
אלוף במיל' איל בן ראובן
מר רפי בן שטרית, ראש עיריית בית שאן
לשעבר

עדים:

תא"ל במיל' אמל אסעד, סגן מפקד יחידת
הקישור ללבנון (יק"ל) לשעבר
מר יונה יהב, ראש עיריית חיפה
מר דור כהן, תושב עמוקה

פרוטוקול

מצטרף בזום העד תא"ל במיל' אמל אסעד, סגן מפקד יק"ל לשעבר.

ורדה אלשיך: שלום וצהריים טובים.

העד: שלום.

ורדה אלשיך: אנחנו מודים לך שהצלחת להקדים. אנחנו פותחים היום את ישיבה מספר עשר

של הוועדה האזרחית לאסון ה-7.10, ונשמח לשמוע מה יש לך להשכיל אותנו על

מה שקורה בצפון, על כל מה שאתה מרגיש שכדאי שנדע. תודה.

העד: תודה לכם.

איל בן ראובן: אמל, מה שלומך?

העד: בסדר.

איל בן ראובן:

שומע אותך הרבה ברדיו. אתה בעיניי מייצג שני פרמטרים מאוד חשובים, אחד קצין בכיר בצה"ל, לוחם בכיר, לוחם על כל המשמעויות של כך, צנחן. שתיים, אתה גם מייצג בצורה מאוד משמעותית את העדה הדרוזית, על כל המשמעויות, שאיבדה שניים עשר ילדים באסון הנורא במגדל שמש, ואנחנו היינו רוצים לשמוע ממך התייחסות. להתחיל ב-7.10, לצורך העניין, איפה נמצאים היישובים מבחינת המיגון, מבחינת היחס אליהם, וכל מה שקשור בטיפול באנשים? אנחנו מכירים גם את התחושות של האנשים על כל מה שקשור במדינת ישראל מול העדה, והמשמעויות של הדבר הזה לגבי כל סוגיית המלחמה, בצפון בעיקר כי אתם בעיקר יושבים בצפון.

העד:

ככה, קודם כל תודה על הזכות להעיד בפניכם, אני אגיד איך אני רואה את הדבר הזה, כי אני מסתכל על ההתנהלות של המלחמה. אני בעיקר יודע על מה שקרה אחרי ה-7.10, כי ה-7.10 אמרתי את זה ביום הראשון לא היה צריך לקרות, אני מאמין שכולם אמרו את זה. אנחנו לא היינו צריכים ליפול שם, ונפלנו. בשלב מסוים אני האשמתי את עצמי ואת כל עם ישראל, שראינו את זה ולא עשינו מספיק. היינו צריכים לעשות הכול כדי שזה לא יקרה, ולדעתי לא עשינו הכול, ובייחוד אלה שראו שמהו הולך לקרות - קצינים בכירים. יום אחרי ה-7.10 אמרתי וכתבתי את זה גם בפוסט בפייסבוק, שאולי היה בניגוד לדעת רבים, שלמרות שגם לי היה רגש הנקם שצריך להרוג את כל מי שהשתתף בטבח הזה, מסינוואר עד אחרון המחבלים שלו, אמרתי שהממשלה צריכה לעצור רגע, לנשום אוויר, לנשום שפתיים ולתכנן את ההמשך של הפעולה. אבל לפני שהיא מתחילה לירות כדור אחד, היא צריכה להחזיר את החטופים. אמרתי את זה, זה כתוב בפייסבוק שלי מה-10.10 אני חושב, ולצערי הרב נפלנו לאותה מלכודת שאנחנו

נופלים בה כל פעם שיש חטיפה. אי אפשר להשוות את מה שהם עשו לגלעד שליט, לגולדווסר ואחרים, אבל במשך שנים נחטפו לנו מספר חיילים בצפון ובדרום, ואנחנו הפעלנו את כל עוצמת האש שלנו כדי להחזיר אותם, ולא הצלחנו להחזיר שיערה אחת מהחטופים. הרגנו ילדים, שיטחנו את עזה, הרגנו בדרום לבנון, ולא החזרנו אף אחד מהחטופים. לכן אמרתי שאסור לנו להתחיל את המבצע עד שלא מתחילים את כל החטופים. אמרתי לקחת את כל האסירים הקיימים בבתי הסוהר, 5000, ולשים אותם על הגדר עד שמשחררים את החטופים, ולא מכניסים בקבוק מים אחד, שום סיוע, עד שאנחנו מקבלים את החטופים. ולצערי הרב, מה-7.10 עד היום ממשלת ישראל והצבא לא פוסח על טעות אחת, על מוקש אחד. אנחנו עושים את כל הטעויות, אבל כל הטעויות. אי אפשר לעשות ככה מלחמה. אי אפשר להילחם בשביל להילחם, וזה מה שאנחנו עושים כבר עשרה חודשים, לוחמים בשביל לנקום, וזה הכישלון של כולנו. לא יודע כמה חטופים נהרגו בגללנו, כמה חטופים אנחנו הרגנו, אבל לדעתי זו שערורייה שהתחלנו את המלחמה הזאת מבלי לדעת מה עושים יום אחרי, יומיים אחרי, גם עכשיו. אז הרגנו את הנייה, מה אחר כך? עשינו מכת מנע לחיזבאללה, ומה הלאה? אי אפשר שהממשלה תתעסק רק בטקטיקה של הצבא מבלי לקבוע אסטרטגיה. ולצערי הרב, אין לנו אסטרטגיה במדינה הזאת כבר הרבה מאוד שנים בשום תחום. במקרה הטוב מסתכלים על איזושהי מטרה, במקרה הגרוע מחכים לסינוואר שיעשה משהו ואז מגיבים. ככה לא מתנהלת מדינה. באשר לעדה הדרוזית, היא איבדה יותר מ-12 ילדים באסון במגידל שמש, איבדה גם 11 לוחמים במשך החודשים של המלחמה הזאת. לא שזה הזיז משהו למישהו בממשלה, לא אמר לממשלה רגע יש פה אזרחים, לא שאני מתעלם מהאזרחים

האחרים שמשרתים בצבא. אני חושב שאזרח הוא אזרח, לא משנה כמה הוא משרת בצבא. אזרחים צריכים להיות שווים. ב-2018 מדינת ישראל החליטה שיש דמוקרטיה ליהודים, וכל השאר הם במקרה הטוב אורחים. יש אורחים טובים, כמו הדרוזים, ויש אורחים פחות רצויים כמו אחרים. ושם התחילה לדעתי ההידרדרות של הדמוקרטיה. מי שחושב שב-2018 מדינת ישראל דמוקרטית, אז הוא טועה. עד שזה הגיע בהפיכה המשפטית, ואז יצאו לרחובות. אם אתם מסתובבים בכפרים הדרוזים, מדברים איתי על מיגון? אני מדבר על דברים בסיסיים שאין בעדה הדרוזית. קצין שמשרת ב(?) ששומר על היישובים היהודיים ביצהר ובעופרה ובמקומות כאלה, וחוזר הביתה לכפר שלו, הפערים שקיימים מבחינת רמת החיים, מבחינת התשתיות. עכשיו מדברים כן מחברים חשמל, לא מחברים חשמל. אנחנו ב-2024, לוחם שהיה בצו 8 כמה חודשים בעזה, חוזר הביתה ומקבל צו הריסה לבית שהוא בנה, למה? כי אין תכניות בנייה, אף אחד לא משקיע בזה, לא המדינה ולא הרשויות המקומיות, וככה סובלים אותם החיילים המשוחררים והצעירים שאין להם מקומות לבנות, איפה לגור, ואז נאלצים לבנות על אדמתם הפרטית אם יש להם, אם אין אז קונים, ואם אינם יכולים אז שוכרים. אני אומר לכם על ה-7.10, אני הסתובבתי בכפרים הדרוזים, כל הכפרים הדרוזים היו ריקים מגברים. כולם היו בהתנדבות ובצבא, ואנשים עשו כמיטב יכולתם לספק לחיילים אוכל ומזון.

אני חייב לספר לך, אני הרי הסתובבתי מתחילת המלחמה בכיתות הכוננות בצפון. אתה יודע כמה יישובים בצפון מי שאייש חלק מכיתות הכוננות זה חברה מחורפיש שבאו כי הם ידעו שחסרים אנשים באלקוש, ביישובים שם? זה מדהים, אתה בא לאלקוש, מראה לך את כיתת הכוננות, וחמישה או שישה מכיתת

איל בן ראובן:

הכוננות הם דרוזים, נמצאים ביישוב, ובלילה הולכים לישון או לא הולכים לישון, נשארים ביישובים, זה פשוט מדהים. ולדעתי עד היום יש שם אנשים מתנדבים מהכפרים ליישובים. פשוט מוריד את הכובע.

הגמרי, לגמרי. אתה צודק. לכן אני לא מדבר בכלל על מיגון, על מקלטים. תגיד, עכשיו אם תהיה הפגזה, לאן נלך? אנחנו גרים בבית הרבה שנים בלי ממ"ד, למשפחה שלי אין ממ"דים. רק בבתים החדשים יש ממ"דים. אז לאן נלך? לאן נרוץ? אנחנו באמת בבעיה. אבל גם עכשיו, ששואלים אותנו, אז אני אומר עזבו את חוק הלאום, יש לנו 109 חטופים, ואני חושב שהמדינה הייתה צריכה לעצור מלכת ב-7.10 עד שאחרון החטופים יחזור. שום דבר אחר לא הייתה צריכה לעשות. אבל הרגיעו אותנו, ואנחנו כולנו הולכים כבר להצגות, למסעדות, ושכחנו שיש לנו 109 חטופים. אם מישהו היה אומר לי פעם שככה יהיה, יהיו יותר מיומיים חטופים, כאילו מה? הדבר היחידי שטוב בחוק הלאום שאפשר היה לחוקק חוק בשביל זה הוא שמדינת ישראל תשקוד על לדאוג לאזרחיה בשל יהדותם או אזרחותם בכל מקום בעולם אם הם נמצאים בצרה. לא רק שהם נמצאים בצרה, הם חסרי ישע שם במנהרות. ובסוף ניצח בחור בשם עופר קלדרון, שהוא שבוי במנהרות בעזה, ומה הוא אומר לבת הקטנה? הוא מחבק אותה, והיא הולכת הביתה לניר עוז, והוא נשאר שם במנהרות, ואומר לבת שלו "תרחמי עליי", לבת שלו בת ה-10, כשיש ממשלה עם צה"ל. לאן הגענו?

שלמה אהרונישקי: אני רוצה לשאול שאלה קצת מחוץ למה שדיברת כרגע. בתור קצין בכיר בצה"ל ששירת הרבה מאוד שנים, מה אתה יכול להגיד לנו על הקונספציה, על תפיסת ההכלה, לא רק מול חמאס אלא גם מול חיזבאללה? היית מעורב בזה, או התחככת עם זה, או בכלל התפיסה שלך בתור איש צבא.

העד:

תשמע, מאז ומתמיד היו לי דעות נחרצות, ורוב הפעמים היו כנגד הזרם. אני הייתי בין הבודדים שביקשו והתחננו לצאת מלבנון כשהיינו שם 18 שנה. שירתתי בדרום לבנון הרבה שנים, וכל הזמן אמרתי שאין לנו מה לחפש שם. סיפרו לנו שהמטרה לשמור על יחידת הצפון, אמרתי שזה לא שומר על היחידה בשום פנים ואופן, אנחנו מאבדים חיילים, אנחנו משרתים את כולם חוץ מאשר את החיילים והאזרחים. איבדנו המון חיילים שם, הפסדנו הרבה כסף, אבל שהינו שם. דעתי הייתה כזאת, ואני אמרתי שברחנו מלבנון, למה ברחנו? ההחלטה לצאת מלבנון הייתה מצוינת, אבל הדרך שהצבא ניהל אותה, ולא משנה מי שם היה אלוף הפיקוד או מפקד האוגדה, זה נעשה בצורה מאוד שלומיאלית. אני אומר שמדינת ישראל לא ידעה מעולם למנף הישג אחד שלה. היציאה מלבנון הייתה הישג, אבל לא ידענו למנף אותו. במקום למנף אותו ולעשות אותו לא חד-צדדי, אלא לשתף את העולם ולהגיד בוא נשיג משהו מהיציאה, וההתנתקות אותו דבר. לא יצאנו מעזה, נשארנו על הגדר, נשארנו בים. אז עשינו להם גטו, ואז אנחנו באים בטענות אחר כך. אני חושב שברגע שאתה מחנך ילדים, לפחות ככה אתה מבין, אתה צריך לתת להם להבין, ואם הוא פורק את הגבולות, אתה לא מאיים ועוד פעם מאיים ועוד פעם מאיים, כי הוא מבין שאתה רק מאיים. אם חיזבאללה בונה לך אוהלים על הגדר, אחר כך עובר את הגדר, במשך שנה או שנה ומשהו אתה לא עושה עם זה כלום, וחמאס עולה על הגדר ושולח בלונים, ואנחנו כל פעם מאיימים. אנחנו נעשה ככה אם תעשו ככה. אנחנו רק מאיימים, ואנחנו לא עושים. אתה יודע, פעם בטרמינולוגיה שערפאת דיבר, נאם, עמד על כל במה, והסביר כמה שהוא יעשה (?), וישראל ישבה בשקט ועבדה, ופנתה פה מדינה לתפארת העולם. היום כולנו רק מדברים ומאיימים, כולם, מהפרשנים עד אחרון המנהיגים,

והם יושבים בשקט, גם חמאס וגם חיזבאללה, ותראה מה עשו לנו - בית ספר. מדינת ישראל, ממשלת ישראל והצבא, כי לצבא יש חלק גדול ממה שהיה ב-7.10. דיברת על הקונספציה, עזוב קונספציה. יש פה בעיה, שמעת בלילה שיש התראה. עזוב את הרמטכ"ל, אלוף הפיקוד, אתם מבינים שיש פה בעיה, יכולה להיות פה עכשיו כניסה של מחבלים. בגלל שמישהו אמר שחמאס מורתע, אתה הולך לישון? אין מינימום שאתה יכול לעשות? ויש לך כוחות שאתה לא צריך לגייס עכשיו מילואים, אתה לא צריך לגייס כוחות משום מקום. יש לך כוחות משלך, ויש כוננות עם שחר. לא עשינו את זה, לא עשינו שום דבר ממה שאולי חשבנו ואמרנו שאפשר לעשות. ולכן נפלנו.

שלמה אהרונישקי: פעם היה צבא אחר? שכן היה מגיב? שכן היה מתרגל? או שזה תהליך של הרבה שנים?

העד: אני חושב שכן, היה לנו צבא שזה לא היה קורה לנו ב-7.10. אבל כחלק מה-9-10.10, ההתנהלות של הצבא בעזה היא למופת. יצטרכו עוד ללמד בכל בית ספר בעולם, כי עם כל התקלות שיש, ההתנהלות של הצבא והשילוב בין הענפים, גם חיל האוויר וגם חיל היבשה, אלה דברים שאני לא בטוח שראינו. מה שקרה ב-7.10 לא היה קורה עם המפקדים והחיילים שהיו בתקופה שלנו.

ורדה אלשיך: אני מבינה שאתה אומר שיש שוני כמו שאתה רואה את הדברים בין מה שקרה לנו ב-7.10 וההמשכיות שקרה החל מה-8, 9 באוקטובר. ממה שאני מבינה, אתה אומר שה-7.10 זה רשלנות, או לא רוצה לכנות את זה בכינויים יותר חמורים, וההמשך של זה זה המשך או התנהלות שונה שמתחילה מאיזושהי נקודה.

העד: בדיוק ככה. אני חושב שה-7.10, עד ה-7.10 התנהלנו לא טוב. סמכנו מדי על הטכנולוגיה, סמכנו מדי על המנהיגים שאמרו שהכול בסדר, שנדא את הרשות

הפלטטינית ויקדמו את חמאס, חמאס מורתע, ואז המפקדים למטה קנו את הקונספציה הזאת, אמרו שיש להם מספיק טכנולוגיה שאנחנו נדע אם וכאשר, וגם התרחישים שהיו בדרום אמרו שבמקרה הכי גרוע ייכנסו 30 מחבלים, שתי נקודות, שלוש נקודות, נתגבר עליהם. אבל בא אליך עכשיו מישהו, אומר לך יש פה התראת זהב, הולכים להיכנס יותר מ-30. נגיד ייכנסו אחוז אחד, אתה לא עושה כלום? כמפקד, עזוב את ראש הממשלה. אתה המפקד בשטח, אתה מפקד חטיבה, אוגדה, אלוף פיקוד, יש לך כוחות שלך. אז נשלח את הטייסים במקום לרמת דוד לחצרים. אם לא יקרה כלום, לא נורא. לפחות לקחת בחשבון שאם יקרה משהו אנחנו מוכנים. ההתנהלות של הצבא הייתה באמת אחרת. לעומת זה, ממשלת ישראל עדיין תקועה ב-6.10 ובמהפכה המשפטית. הם עדיין לא עשו כלום, ורק הזיקו. אני אומר לכם, היה עדיף לנהל את המלחמה הזאת בלי הממשלה הזאת. כי מה שקורה עכשיו זה שאנחנו מאבדים עוד חיילים ועוד אזרחים ובתים. אני גם מסתכל ברשתות החברתיות הערביות, לא נעים לי להיות ישראלי ולראות את מה שהם אומרים עלינו, ואיך הם כותבים עלינו. מה, אנחנו יודעים לרמה שלהם? אנחנו מתגרים בהם? אנחנו רוצים להראות למי יש יותר גדול? אנחנו רוצים להוכיח להם שאנחנו נראה להם מה זה? אנחנו צריכים לנקום עכשיו? למה? יש לנו עדיין 109 חטופים, קודם כל תחזירו אותם בכל מחיר. ואני אומר את זה עוד פעם, בכל מחיר. לא לחשוב על ציר פילדלפי, ולא כמה אסירים, הפסקת מלחמה. בכל מחיר. כולנו יודעים מה הם מבקשים. אנחנו נכשלנו, אנחנו מדינת ישראל וצה"ל נכשלנו. אם אנחנו לא נודה בזה, ולא נעמוד מול עצמנו ונודה "הובסנו", ורק משם מתוך האפר הזה של הכישלון נקום ונצמח, אנחנו נישאר שם. אנחנו נחשוב שאנחנו הכי טובים. ברגע שהודינו שנכשלנו, ברגע שהודינו שהביסו

אותנו, ומה לעשות הביסו אותנו ב-7.10. אנחנו שחררנו את סינוואר, וטראו לאן הוא הגיע, כי אנחנו דאגנו שהוא יגיע לשם ועצמנו עין. אז אנחנו אשמים, אנחנו בממשלה אשמים, כמדינה. מה אשמה ארגמני? מה אשם עופר קלדרון? ישנו בבית שלהם, ולקחו אותם מהבית. אז אתה מדבר על מחיר? איזה מחיר יש לחיים שלהם? הראש של סינוואר? אז אני אומר בכל מקרה, ואם אני יודע שעכשיו יש בסלאח א-דין עשרה חטופים ובמקום אחר ברחוב את סינוואר, אני הולך קודם ומביא אתה חטופים, וסינוואר אחר כך. הם יותר חשובים מאלף סינוואר.

שלמה אהרונישקי: בכל מחיר אתה מתכוון שיחזירו את כל המחבלים הכלואים פה שיעזבו את עזה לגמרי?

העד: כל מחיר. כל מחיר, לא נכנס לפרטים. תקשיב, מדינה שלא מסוגלת לשמור על האזרחים שלה בבתים שלהם אין לה זכות קיום. מדינה שלא משחררת את החטופים שלה אין לה זכות קיום. מדינה שנותנת למחבלים שיצאו מהכלא להפוך להיות מפלצות כאלה אין לה זכות קיום. אנחנו צריכים לדאוג, אבל לצערי הרב אנחנו כבר לא שם, ואנחנו צריכים להתאושש מזה.

איל בן ראובן: אמל, העמדה שלך מאוד בהירה.

ורדה אלשיך: וממוקדת.

איל בן ראובן: ואני מוכרח להגיד ברמה האישית, מאוד מקובלת עליי. אני רוצה רק לשאול אותך,

טראה, אני בכוונה חוזר. המיגון רק כסמל, לא כעניין מהותי, אבל לגבי ההתייחסות של המדינה לאזרחיה, זאת הנקודה. האם כאשר אנחנו הרי דיברנו על נושא המיגון כנגד מלחמה, כל אזרחי המדינה חשבנו שצריך מיגון. יש החלטות ממשלה שמדברת על 5 מיליארד שקל, בתקופת ליברמן כשר אוצר, הוא היה פה וסיפר לנו על ההחלטה הזאת, וקורה מעט מאוד בעקבות ההחלטה הזאת. האם

אתה יכול להגיד מילה לגבי התושבים הדרוזים, גם ברמת הגולן מבחינתי, הם אזרחים לכל דבר, שאומרים שצריך למגן את אלרום, אז צריך למגן גם את בוקעתה, ואת מגידל שמש בוודאי. הם אזרחי מדינת ישראל לכל דבר. האם אתה מרגיש, ומעבר לחוק הלאום, הסברת מאוד טוב, האם גם היום התחושה שעדיין ממשלת ישראל מתנהגת לאלה ככה ולא להאחרת?

העד: חד משמעית כן. מדינת ישראל לא יודעת להתנהג כמו (?). ידעו טוב מאוד כולם להתנהג כ(?), וחושבים שיהדות זה עליונות, והגזע היהודי הוא עליו, הוא מעל שאר הגזעים. ככה לפחות אני מרגיש, יכול להיות שאני טועה, אבל כשאני יושב ליד סמוטריץ' בפאנל ושומע אותו מדבר, אני מבין שהוא מגזע אחר, ואני נחות ממנו. למה? כי אני לא יהודי. ככה מתייחסת מדינת ישראל לאזרחים הלא יהודים שלה, דרוזים ולא דרוזים. יש חלל דרוזי אחד, סמל חבקה, שכל המדינה התאבלה עליו. עם ישראל והעדה הדרוזים אחים הם, אני מרגיש את זה ברחוב, בטח עם האנשים שאני מדבר איתם, ובטח ברחוב היהודי-ישראלי. אני מדבר על ממשלת ישראל, בטח הממשלה הזאת, מתייחסת ללא יהודים כאל אזרחים סוג ב', ולא רק בתקצוב, אלא גם ביחס. אתה יודע, אתה אמרת חוק הלאום לא נדבר עליו, אבל לי לא הפריעו כל החטאים, במיגון מגידל או במיגון יצהר. אני חושב שיש לנו חלק בזה, ראשי הרשויות, שהיישובים שלנו נראים ככה. אבל לי הפריע הנושא של השייכות. ברגע שלוקחים לי את הישראליות שלי, או שלוקחים לי את השייכות, אז מה אני? אם אני לא שייך למדינה הזאת, זה משהו שאי אפשר לעבור עליו. אני לא צריך לבקש מסמוטריץ' או מבן גביר להיות ישראלי. אני ישראלי, ואני אהיה פה, אני הייתי לפני ואשאר גם אחרי, אבל אני רוצה להרגיש שייך.

שלמה אהרונישקי: אתה יודע, מלפני המלחמה, אם מישהו מפקוד העורף וכד' הכינו את היישובים הדרוזים לתרחישים כאלה ואחרים? מה הייתה הפעילות לאירועי חירום? האם הייתה, חוץ ממיגון כמובן, שאת זה הסברת. אנשים התעוררו ב-7.10 כאילו כלום? או שהייתה איזושהי היערכות, איזושהי התגוננות, כיתות כוננות?

העד: ממה שידוע לי, לא הייתה כוננות ולא מוכנות, ופיקוד העורף לא עשו כלום. אבל מעבר לזה, אני לא יודע, ואני לא רוצה להגיד דברים שאני לא יודע. צריך אולי לשאול את אחד מראשי הרשויות. אני לא בקי. ב-7.10 הייתי בחו"ל, וחזרתי בלילה. למזלי טסתי אל-על, היה מאוד קשה, אבל הגעתי.

שלמה אהרונישקי: היישובים במדינת ישראל צריכים להיות חלק מתפיסת הגנה? העד: אני חושב שכן. אנחנו חיים בשכונה לא סימפטית, ולצד הרב כל מה שאנחנו חושבים, כולנו, כל הממשלות למיניהן, חושבים איך לנצח ואיך להתגונן. אז מייצרים את כיפת ברזל, ואחר כך את הטיל הזה והטיל ההוא. אני חושב שמדינת ישראל חייבת להיות עוצמתית בביטחון שלה. הדבר הראשון שמדינת ישראל צריכה לערוב אליו זה הביטחון. ולצד הביטחון, צריך לבוא משהו אחר, לנסות משהו אחר, גם אם אנחנו לא נצליח, אבל לפחות להגיד. מתי פעם אחרונה דיברנו עם האויב או רצינו להגיד עם האויב? וזה לא משנה מי זה, אם זה החמאס, אבו מאזן, לבנון, אש"ף. אני חושב שכשמדברים, אתם אמרתם את זה, שהתותחים רועמים או שותקים, אבל כשמדברים אז התותחים שותקים. 15 שנה אנחנו לא מדברים עם אבו מאזן, לא אומרים לו בוקר טוב, ויש בשטח שיתוף פעולה בין המשטרה הפלסטינית לבין הצבא יום-יום, והם מסגירים לנו מחבלים ומכוונים אותנו, ולמעלה לא מדברים, גם למראית עין. לא מזמינים אותנו לירושלים, פעם זה היה. לא ישכנעו אותי, אני חושב שהכוח של הרוב יכול להביס את המיעוט בכל

מקום, ואני חושב שהרוב בעולם הערבי רוצה לחיות בשלום. העולם הערבי זה לא רק חמאס או ג'יהאד איסלמי. אם היינו משכילים להתחבר לעולם הזה, כמו שהציעו לנו לפני כמה חודשים, איזה ברית כזאת של כמה מדינות, ארה"ב, בריטניה, צרפת, ירדן, סעודיה, הציעו לנו ודחינו את זה, כי אנחנו יכולים לנהל את המלחמה. יש עוד דברים לעשות ממלחמה. אפשר לדעתי לשכנע את לבנון וחיזבאללה ביחד להגיע לאיזשהו הסדר, ולא רק להילחם. כי במלחמות אין מנצחים, יש מפסידים, ויש מפסידים יותר.

שלמה אהרונישקי: אבל הרשות הפלסטינאית ומדינות ערב מסביב אין להן שום השפעה לא על החמאס ולא על החיזבאללה. אלה ארגוני טרור שרוצים להשמיד את ישראל, וזה שנקיים דו-שיח עם אבו מאזן, אני חס וחלילה לא אומר לא, מה זה יעזור למלחמה מול שני הארגונים הלאה?

העד: אני לא מקבל את זה משתי סיבות. עם כל הכבוד לחיזבאללה, הוא חי בתוך מדינה שהמדינה הזאת יכולה לבלום אותו אם העולם יעמוד לצדם, ולעולם יש אינטרסים בלבנון. אם יתאמצו כולם ביחד. צריך להיות פה מישהו שיגיד בואו נעשה את זה ביחד, ושיראו את האור בקצה המנהרה. לא יודע מה הבעיות של חיזבאללה. חיזבאללה הוא מפלגה בתוך ממשלת לבנון. אותו דבר חמאס. אם היינו מחזקים את הרשות הפלסטינית ולא את חמאס, אפשר היה אחרת. חמאס ניצח בעזה בזכותנו, כי אנחנו רצינו שחמאס ינצח. יש פה זהות אינטרסים בין סינוואר לבין סמוטריץ', שניהם רצו לחסל את (?) והצליחו. זה רוצה מדינה מהים עד הירדן בלי יהודים, וזה רוצה מדינה עד הירדן בלי ערבים. ואני חושב עם כל הכבוד לחמאס, הם צריכים את תמיכתם מקטאר והעולם הערבי, ואפשר היה לכפות מדיניות של משהו אחר.

איל בן ראובן: אמל, המון המון תודה שהופעת פה, שמת לנו פה כמה דברים מאוד בהירים וברורים. שניפגש בשמחות, חביבי.

ורדה אלשיך: תודה רבה.

העד: שלום, מעריך את העבודה שלכם.

ורדה אלשיך: מבחינתי אני קוראת את זה הזרקורים ששמת לנו.

העד: תודה לכם.

העד סיים את עדותו.

מצטרף בזום העד מר דור כהן, תושב עמוקה.

ורדה אלשיך: שלום דור.

העד: שלום שלום.

ורדה אלשיך: אנחנו היום בישיבה העשירית של הוועדה, ושמענו כבר לא מעט עדים. נשמח לשמוע אם אתה יכול לחדד ולספר ספציפית או לא ספציפית דברים שאירעו ואפשר להסיק מהם מסקנות.

איל בן ראובן: ואם אתה יכול רק לפתוח בכמה מילים מה הקשר שלך לכל אירועי המלחמה ולאחר מכן.

העד: אני דור כהן, בן 32, מחר 33, מחר יש לי יום הולדת.

ורדה אלשיך: מזל טוב.

העד: תודה. עברתי לגליל לפני שש שנים ממרכז הארץ, מהשרון, לעמוקה. ב-3.10 ירדתי לעמק, חמש דקות מעמוקה, למשמר הירדן. אנחנו מקיימים פה אורח חיים אני, אשתי ושתי הבנות שלנו, בת 5 ובת 3. בעצם מתמודדים עם מה שכל הזמן ניצב מולנו. העיסוק שלי הוא במרכז הארץ, אני עובד ביזמות ובנייה. זאת אומרת

שהעסקים שלי הם לא בגליל, ואני גם לא הולך לדבר על הפגיעה הכלכלית בגליל, למרות שהיא ודאית. אני מרגיש אותה בתור צרכן פה, ובתור חבר של אנשי עסקים פה, אבל לא באופן אישי. מה שאני רוצה לדבר עליו זה נושא המוכנות של הגליל, לפחות הגליל המזרחי, שהוא במקום מיוער. בעצם המוכנות שלו לתת מענה לשריפות, לתת מענה חינוכי, ואפילו היום אם אתה רוצה לקנות משהו, רהיט, הכול סגור. אין לך חנויות, יש פה נדידה מסיבית לאזור המרכז. יש פה הרגשה של הרבה אנשים שפחות אכפת מאיתנו. זאת אומרת שאם היה את מתקפת המנע, חמש דקות אחרי כן יצאו בהצהרה "הגנו על נתב"ג ועל המרכז", ואז אנשי הצפון התעצבנו, אז הם אמרו "הגנו על הצפון וגם על המרכז". ואז בעצם ראשי המועצות הצפוניות של קו העימות אמרו נקרא לזה מבצע "שלום תל אביב". אני לא יודע אם אתם יודעים את זה, אבל זו בעיה. למרות שאני שומר על אופטימיות תמיד בחיים שלי, יש פה איזו בעיה. זאת אומרת, אם אני היום צריך לשלם מכיסי או מכל כיס פרטי אחר לקנות נגרר כיבוי בשביל להגן על הבית, זו בעיה.

איל בן ראובן: למה אתה צריך לקנות?

העד: למה? כי ביקשתי ולא נותנים לנו.

איל בן ראובן: מה ביקשתם?

העד: זה לא אני אישית, כקבוצה ביקשנו שתעמוד פה כבאית, וביקשנו מהמועצה

שתעלה לנו לחץ מים, ואלה דברים של שנים, כי אנחנו גרים ביער שנים. זה לא בגלל החזית הצפונית רק. זה עכשיו בעיקר, אבל זה לא רק. זאת אומרת, מספיק שבין הזמנים, שכל הדתיים יוצאים לעשות פה מדורות, או בהילולה, נשרף פה היער. יש פה שריפות כל הזמן. זה שמדברים על זה זה סבבה. אבל אנחנו בעצם

כל הזמן שומרים על הבית. לפני שלושה או ארבעה חודשים מכיסנו, כל אחד לפי החלקה שגובלת אליו, הוציא לדלל עצים אצל קק"ל. זה לא בסדר, אבל זה חייב לקרות.

שלמה אהרונישקי: לאיזו מועצה אתם שייכים?

העד: עמוקה שייכת למועצה מרום גליל. מי שעומד בראש המועצה זה-

שלמה אהרונישקי: והייתם איתו בקשר?

העד: ברור, עד היום אנחנו בקשר. גם בקשרים טובים איתו. הם אומרים "תאגדו כספים ותשלמו". ככה הם אומרים.

איל בן ראובן: מה שאתה בעצם אומר היום, נכון לכרגע, שעמוקה או משמר השרון שאני מבין שאתה עכשיו שם-

העד: משמר הירדן. משמר הירדן זו מועצה אחרת. משמר הירדן זה בני בן-מובחר, ואתה יכול לראות שבני מטפל. אתה מבין? בני מטפל. יאמר לזכותו של בני שהוא מטפל מגומיות, לחץ מים, כבאיות, ציוד. הכול שם. אתה רואה בעצם התנהלות של המועצה, שהיא מאתיים מטר ממך, מאתיים מטר מאיפה שמטפלים, שהיא מטופלת אבל לא מטופלת עד הסוף. יש לו עוד יישובים, דלתון ועלמה שיותר קרובים לגבול, אז שם הוא מציב את המשאבים. אבל מנגד, כשיש פה שריפה, נשרף מאות אלפי דונמים. היום זה בחוץ, מחרתיים זה בפנים, בתוך המושב. המושב, אתה יכול לראות, אני בדיוק במושב, הכול עצים. אם יש שריפת צמרות חלילה, אנחנו בגדול אכלנו אותה. ב-2006 הביאו לנו כבאית, גרור כיבוי, מאז לא חזרנו אותה. פשוט ככה. ועכשיו הביאו לנו גרור כיבוי, הוא אצלנו, הביאו לנו אותו מקק"ל. ויש את הגרור שאני קניתי, שיתן עוד מענה, כי הייתה שריפה ענקית, איפה שנשרף ב-2006, והיה חסר לנו מים, ובערב לא עולים מטוסים.

שלמה אהרונישקי: עמוקה מפונה?

העד: לא, עמוקה לא מפונה. אבל מתוך הרבה משפחות, התפנו פה עצמאית שש משפחות לפנות, שזה יותר מ-10%. וחבל, אנחנו צריכים לשמור פה. אנחנו צריכים לשבת פה.

איל בן ראובן: ברור. אתה אומר בעצם שהרשות המקומית, המועצה האזורית, יש לה השפעה מאוד מאוד גדולה על תחושת הביטחון של האנשים. זאת אומרת, אם במשמר הירדן בני בן-מובחר, שאני מכיר אותו מצוין, מטפל, אז האנשים מרגישים טובים. בעמוקה, ששייכת למועצה אחרת, שם הטיפול הרבה פחות, ולכן האנשים מרגישים פחות בטוחים.

העד: זה אחד. שתיים, זה גם המיקום הטופוגרפי. משמר הירדן יושבת בתוך העמק. אין לה סכנה גדולה של שריפת צמרות. תראה, הסיפור זה שריפת צמרות. זו השריפה הכי רעה שיכולה להיות, היא מדלגת כבישים, מדלגת הכול. לעומת שריפת קוצים שיכולה לקרות בעמק. הייתה לנו שריפת קוצים בעמק, גם החברה של עמוקה ירדו לטפל בזה. יש פה עניין סולידרי. כשיש שריפה למטה, החברה מלמעלה יורדים. יש פה עניין סולידרי, מענה מהיר. הוא פלסטר, אתה מבין? ככל שתשפר את הפלסטר, אז בעצם הטיפול הראשוני יהיה הרבה יותר טוב. כי כשמטוסים מגיעים, זה מצוין, זה ממש טוב, אבל יש לך את רבע השעה הזאת עד שהם מגיעים שאתה בעצם עומד לבד. ואפילו יותר מרבע שעה עד שהמטוס מגיע. המטוס עושה תחם, המטוס תוחם את השריפה בצורה יעילה מאוד, אז אתה על הגל. ככל שאתה "תחמש" אותנו לטובת הסיפור של כיבוי, נהיה טובים ויעילים יותר.

שלמה אהרונישקי: ממי אתה מצפה לתשובות? מהמדינה? מהמועצה?

העד: אני מצפה לתשובות מכיובי אש. אני מצפה לתשובה מהמועצה. מהם אני מצפה

לתשובות. אני לא הולך קדימה מדי. אני למדתי ככל שאתה הולך קדימה, אתה מפספס את המטרה. יש חברה שקרובים אליך, הם אלה שיכולים לעזור.

ורדה אלשיך: פנית כיחיד, כקבוצה?

העד: פנינו את הקבוצה, מי שמנהל אותה זה איתן לוי וגילו (?), ובגדול הם מנהלים את זה ביד רמה.

ורדה אלשיך: ואיך נעניתם? בכתב, בסירוב, ב"תחכו"?

העד: אתמול דיברתי עם איתן, והוא אמר שהוא ישלים את לי הפערים האלה בשיחה,

אבל הוא לא הספיק היום. הוא רק הסביר לי בעל פה. אני מאמין שאלה דברים שיוחלפו בעל פה, למרות שאני פחות אוהב בעל פה. עובדתית, זה לא קורה. עובדתית, אנחנו על צינור המים ועל הלחץ המים הזה כבר שלוש שנים.

שלמה אהרונישקי: אתה מכיר התארגנויות פרטיות, כמו שלכם, גם ביישובים נוספים?

העד: אני לא חיפשתי. אני מאמין שיש. אני יודע שיש כיתות כוננות פרטיות, אני יודע

שכל הסביבה הייתה בהתארגנות, שאפילו ברמה שהעיר ראש פינה הייתה בהתארגנות עצמית. רק לא מזמן, עכשיו, אחרי שמונה חודשים בעצם מג"ב ומשטרת ישראל התחילו לספק לנו ציוד. אני יודע שבאופן אישי למשמר הירדן תרמתי עשרים אפודים, עשרים קסדות וכו', גם לעמוקה עשינו את התרומה הזאת. אבל זה מדינה שיוצאת להתקפה או משהו, אז גם אם זה בעל כורכה, צריכה לבדוק את המסביב. אם כולם יעזבו פה, אף אחד לא יחזיק את זה. זה יהרס. זה הפחד הכי גדול.

איל בן ראובן: ברור. דור, המון המון תודה. נתת לנו פה כמה חומרים מעניינים. תשמרו על

עצמכם.

27 באוגוסט 2024

עמוד 18 מתוך 18

ועדת החקירה האזרחית של אסון ה-7.10

העד: תודה.

רפי בן שטרית: תשמרו על עמוקה.

ורדה אלשיך: כי זו פנינה.

איל בן ראובן: תודה, להתראות.

העד: זו פנינת הגליל. להתראות.

העד סיים את עדותו.

- הישיבה ננעלה -